

તા. ૨૨-૨૩-૨૪-૨૫ ઓગસ્ટ-૦૯ - આ દિવસો દરમ્યાન સાહિત્ય-યાત્રા - 'કચ્છ' - નું આયોજન થયું. તે યાત્રામાં પ્રમુખશ્રી નારાયણ દેસાઈની ઉપસ્થિતિ પ્રેરક રહી. યાત્રા ભુજ, માંડવી, અંજાર, ગાંધીધામ વગેરે સ્થળોએ યોજાયેલી. શૈક્ષણિક, સાહિત્યિક સંસ્થાઓ તેમજ જુદાં જુદાં શહેરોના વિદ્યાર્થીઓ - અધ્યાપકો સાથે વિશિષ્ટ મુલાકાતો ગોઠવાઈ હતી. ઉપપ્રમુખ શ્રી હરિકૃષ્ણ પાઠક તેમજ કવિશ્રી રાજેન્દ્ર શુક્લ, કવયિત્રી નયના જાની વગેરેએ સતત હાજરી આપીને દરેક સ્થાનિક સ્થળોના કવિઓ-સાહિત્યકારો સાથે અનુબંધ જોડી એકત્વની ભાવના જગાવી હતી. સમગ્ર કાર્યક્રમનું સંયોજન- આયોજન કોષાધ્યક્ષશ્રી રાજેન્દ્ર પટેલે સંભાળ્યું હતું.

‘સર્જકો સાથે સંવાદ’

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ દ્વારા યોજાતા ‘સર્જકો સાથે સંવાદ’ કાર્યક્રમ અંતર્ગત તા. ૨૮-૮-૨૦૦૯ને શુક્રવારે સાંજે ૫.૦૦ વાગે શ્રી રતિલાલ બોરીસાગરે ‘શુદ્ધ લેખન’ વિશે વિશદ ચર્ચા કરી હતી. તેમાં કયા શબ્દો ભેગા લખાય, કયા શબ્દો છૂટા લખવા, દ્વિરૂપ પ્રયોગો ભેગા જ લખાય, શું, શા, શોના ઉપયોગથી ભાવમાં કે વાક્યાર્થમાં કેવો ફેરફાર થાય છે તેની અને ‘જ’ના કેટલાક વિશિષ્ટ પ્રયોગોની ચર્ચા કરી હતી. વિદ્યાર્થીઓની ઉપસ્થિતિ નોંધપાત્ર હતી.

શોકસભા : ૧-૯-૨૦૦૯ના રોજ પરિષદના ગોવર્ધન સ્મૃતિમંદિરમાં પરિષદના ઉપક્રમે એક શ્રદ્ધાંજલિ સભા ગોઠવાઈ. ગુજરાતી સાહિત્યના અગ્રણી વાર્તાકાર-નાટ્યકાર શ્રી હરીશ નાગ્રેયા, ફાર્બસ ‘ત્રૈમાસિક’ના સંપાદક-વિવેચક શ્રીમતી મંજુબહેન ઝવેરી, સમાજશાસ્ત્રનાં ઊંડાં અભ્યાસી અને લેખિકા શ્રીમતી નીરાબહેન દેસાઈ તેમજ કવિ કાન્તનાં અપ્રકાશિત ગદ્ય-લખાણોનો સંચય આપનાર, કવિ કાન્તનાં પૌત્રી પલ્લવીબહેન ભટ્ટ - દિવંગત થયેલા ગુજરાતી ભાષાના આ અગ્રણી સર્જકો અને ચિંતકોને શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરવામાં આવી હતી. શ્રી કિરીટભાઈ દૂધાત, શ્રી પ્રકાશ ન. શાહ તેમજ શ્રી ઘનશ્યામ શાહે દિવંગતોનાં કાર્યોને - વ્યક્તિત્વને યાદ કરી પોતાની ભાવના પ્રગટ કરી હતી.

રવીન્દ્રભવન

રવીન્દ્રભવન, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના ઉપક્રમે તા. ૨-૯-૨૦૦૯ના રોજ શ્રી ભોળાભાઈ પટેલે રવીન્દ્રનાથના વિવેચનગ્રંથ ‘પ્રાચીન સાહિત્ય’ પર વક્તવ્ય આપ્યું. તેમણે રવીન્દ્રનાથના લેખ ‘શાકુન્તલ’ને કેન્દ્રમાં રાખી રવીન્દ્રનાથે ‘શાકુન્તલ’ અને ‘ટેમ્પેસ્ટ’ની તુલના કરતાં કરતાં ભારતીય તેમજ પાશ્ચાત્ય દષ્ટિકોણમાં રહેલી ભિન્નતા દર્શાવવા જે મુદ્દાઓ ચર્ચ્યા છે તેની સ્પષ્ટતા કરી આપી. દષ્ટાન્તો - ઉદાહરણો ટાંકી વાર્તાલાપને રસપ્રદ બનાવ્યો. પછી ‘કાવ્યેર ઉપેક્ષિતા’ લેખમાંથી ઊર્મિલા વિશે રવીન્દ્રનાથે લખેલા એક ખંડનું

પઠન કરી ઊર્મિલાની થયેલી ઉપેક્ષાને ખોલી આપી. આરંભમાં શ્રી શૈલેષ પારેખે ભૂમિકા રજૂ કરી હતી.

શ્રી વિક્રમ ચૌધરીનું વ્યાખ્યાન

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદની પી. જે. ઉદાણી વ્યાખ્યાનમાળાનું (લોકસાહિત્ય) આ વર્ષનું વ્યાખ્યાન શ્રી વિક્રમ ચૌધરીએ આપ્યું. શ્રી મોરારજી દેસાઈ આર્ટ્સ અને કોમર્સ કોલેજ, વીરપોર (બુહારી) સંસ્થાનો સહયોગ સાંપડ્યો હતો. સંસ્થાના આચાર્ય ડૉ. જયંતીભાઈ ચૌધરીની ઉપસ્થિતિમાં શ્રી વિક્રમભાઈએ ‘આદિવાસી કથા અને કહેવતોમાં લોકસૃષ્ટિ’ એ વિષય પર પોતાનું વ્યાખ્યાન આપ્યું હતું.

‘સર્જક સાથે સંવાદ’માં શુદ્ધ લેખન

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ સંચાલિત ‘સર્જકો સાથે સંવાદ’ કાર્યક્રમમાં તા. ૧૫-૯-૨૦૦૯ના રોજ સાંજે ૫.૦૦ વાગ્યે શ્રી રતિલાલ બોરીસાગરે ‘અનુસ્વાર’ની ચર્ચા કરી હતી. આપણા લખાણમાં ‘અનુસ્વાર’ની થતી ભૂલોને કારણે કથયિતવ્ય બદલાઈ જાય તેની વાત કરી, અને અનુસ્વારના નિયમોની ઉદાહરણો સાથે સમજૂતી આપી હતી. સુંદરમૂના ‘અનુસ્વાર અષ્ટક’નું ગાન રૂપા શેઠ અને મારુત રાવળે સુંદર રીતે કર્યું હતું. અંતે રતિલાલ બોરીસાગરે આપણા લખાણમાં થતી અનુસ્વારની ક્ષતિઓના નિવારણ માટે અને માતૃભાષાની જાળવણી માટે જાગૃત થવાની અપીલ કરી હતી. વિવિધ કોલેજોના વિદ્યાર્થીઓએ મોટી સંખ્યામાં હાજર રહી આ વક્તવ્યનો લાભ લીધો હતો. ઇતુભાઈ કુરકુટિયાએ સૌનો આભાર માન્યો હતો. આરંભમાં પારુલબહેન દેસાઈએ પરિચય તેમજ ભૂમિકા આપ્યાં હતાં.

શ્રી નટવર પટેલનું વ્યાખ્યાન

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદનું ‘બાલ-કિશોર સાહિત્ય વ્યાખ્યાનશ્રેણી’નું વ્યાખ્યાન શ્રી નટવર પટેલે ચૌધરી મહિલા અધ્યાપન કોલેજ, ગાંધીનગરના સહયોગમાં તા. ૧૭-૯-૦૯ના રોજ કોલેજમાં આપ્યું હતું. ‘ગુજરાતી મૌલિક બાળવાર્તાઓમાં જોડકણાં અને સંવાદોનું નિરૂપણ’ એ વિષય પર ઉદાહરણો સાથે વિશદ વ્યાખ્યાન રજૂ કર્યું. શ્રી ઈશ્વર પરમારની અધ્યક્ષતામાં અને શ્રી રમેશ ત્રિવેદી (કડી)ના અતિથિવિશેષપદે વિદ્યાર્થીઓની નોંધપાત્ર હાજરીમાં આપેલું આ વ્યાખ્યાન સૌએ માણ્યું હતું. શ્રી પ્રજ્ઞાબહેન પટેલે સંચાલન કર્યું હતું – આચાર્યશ્રી આર. એન. પટેલે સૌનું ભાવભીનું સ્વાગત કર્યું હતું.

‘પાક્ષિકી’ : શ્રી સતીશ વ્યાસના નાટક ‘ધૂળનો સૂરજ’નું પઠન

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ સંચાલિત ‘પાક્ષિકી’ અંતર્ગત તા. ૧૭-૯-૦૯ના રોજ સાંજે ૬ વાગ્યે શ્રી સતીશ વ્યાસ લિખિત જયંત ખત્રીના જીવન આધારિત નાટક ‘ધૂળનો સૂરજ’નું શ્રી પ્રવીણ પંડ્યા અને તેમના સાથી કલાકારોએ નાટ્યાત્મક પઠન કર્યું હતું. પ્રવીણ પંડ્યાએ જયંત ખત્રીનાં વ્યક્તિત્વ અને સર્જનને વ્યક્ત કરતા નાટ્યઅંશો પસંદ કર્યાં હતા. નાટ્યાત્મક પઠનની વચ્ચે વચ્ચે પ્રવીણ પંડ્યાની પૂર્તિરૂપ વિગતોથી સમગ્ર નાટક ઉપસ્થિત ભાવકો સુધી સમુચિત રૂપે પહોંચ્યું હતું. ત્યારબાદ સતીશ વ્યાસે નાટ્યલેખનપ્રક્રિયા વિશે

વાત કરી હતી. ત્યારબાદ ચર્ચામાં રઘુવીર ચૌધરી, મહેન્દ્રસિંહ પરમાર, રાજેન્દ્ર પટેલ, પરેશ નાયકે નાટ્યલેખન અને મંચન વિશેના અનેક મુદ્દાઓ ખોલી આપ્યા હતા.

મધ્યસ્થ સમિતિની ચૂંટણી : ૨૦૧૦-૨૦૧૩

૧. આજીવન સભ્યોના અને સામાન્ય સભ્યોના મતદાર વિભાગમાંથી ચૂંટાયેલા સભ્યો :

ક્રમ	ઉમેદવારનું નામ	મળેલા મત			
૧.	વર્ષા અડાલજા	૮૨૦	૨૧.	ઊજમશી પરમાર	૬૮૪
૨.	રતિલાલ બોરીસાગર	૮૧૯	૨૨.	પરેશ નાયક	૬૮૦
૩.	માધવ રામાનુજ	૮૦૫	૨૩.	નિરંજન રાજ્યગુરુ	૬૭૭
૪.	પ્રિયકાન્ત પરીખ	૭૮૭	૨૪.	મહેશ દવે	૬૭૩
૫.	વીનેશ અંતાણી	૭૮૬	૨૫.	યશવંત કડીકર	૬૭૨
૬.	નીતિન વડગામા	૭૭૪	૨૬.	રતિલાલ નાયક	૬૬૮
૭.	અનિલા દલાલ	૭૭૧	૨૭.	નરોત્તમ વાળંદ	૬૪૨
૮.	હરિકૃષ્ણ પાઠક	૭૭૧	૨૮.	કીર્તિદા શાહ	૬૨૯
૯.	ઉષા ઉપાધ્યાય	૭૬૮	૨૯.	પ્રજ્ઞા પટેલ	૬૧૪
૧૦.	ભોળાભાઈ પટેલ	૭૬૭	૩૦.	બકુલેશ દેસાઈ	૫૯૫
૧૧.	જનક નાયક	૭૫૦	૩૧.	પ્રફુલ્લ દેસાઈ	૫૮૯
૧૨.	રવીન્દ્ર પારેખ	૭૩૪	૩૨.	અજય પાઠક	૫૮૧
૧૩.	યોગેશ જોષી	૭૨૮	૩૩.	ડાહ્યાભાઈ પટેલ ‘માસુમ’	૫૮૧
૧૪.	સતીશ વ્યાસ	૭૨૭	૩૪.	ફિલીપ કલાર્ક	૫૬૪
૧૫.	નિરંજન ત્રિવેદી	૭૨૬	૩૫.	ધ્વનિલ પારેખ	૫૬૩
૧૬.	ભારતી ર. દવે	૭૨૩	૩૬.	અજયસિંહ ચૌહાણ	૫૪૮
૧૭.	પ્રકાશ ન. શાહ	૭૨૦	૩૭.	ભરત મહેતા	૫૪૮
૧૮.	જલન માતરી	૭૦૨	૩૮.	પીંકી પંડ્યા	૫૨૬
૧૯.	જયેન્દ્ર શેખડીવાળા	૬૮૯	૩૯.	મનોહર ત્રિવેદી	૫૨૩
૨૦.	પ્રફુલ્લ રાવલ	૬૮૫	૪૦.	મોહન પરમાર	૫૨૩

નોંધ : ૫૨૩ અને તેથી વધુ મત મેળવતા ઉમેદવારોને ચૂંટાયેલા જાહેર કરવામાં આવે છે.

૨. સભ્ય સંસ્થાઓના મતદાર વિભાગમાંથી નીચેના ઉમેદવારોને બિનહરીફ ચૂંટાયેલા જાહેર કરવામાં આવે છે.

- (૧) પ્રકાશચંદ્ર આર. પંડ્યા (અસાઈન સાહિત્ય સભા, મહેસાણા)
- (૨) પ્રફુલ્લ ભારતીય (સંકલ્પ પરિવાર, નડિયાદ)
- (૩) રમેશચંદ્ર જી. ઓઝા (નર્મદ સાહિત્યસભા, સુરત)

(ઝ) ડૉ. વિરંચી ત્રિવેદી (પ્રેમાનંદ સાહિત્યસભા, વડોદરા)

૩. સંવર્ધકોના મતદાર વિભાગમાંથી નીચેના ઉમેદવારોને બિનહરીફ ચૂંટાયેલા જાહેર કરવામાં આવે છે.

(૧) કલ્પના પી. પરીખ (૩) રાજેન્દ્ર બી. પટેલ
(૨) મનસુખ સલ્વા (૪) રૂપા શેઠ

૪. દાતાઓના મતદાર વિભાગમાંથી નીચેના ઉમેદવારોને બિનહરીફ ચૂંટાયેલા જાહેર કરવામાં આવે છે.

(૧) ચિમનલાલ ત્રિવેદી
(૨) જયંતિ એમ. દલાલ

૫. મધ્યસ્થ સમિતિના કાયમી સભ્યો :

ટ્રસ્ટીઓ : (૧) પ્રફુલ્લ અનુભાઈ (૪) શ્રેણિકભાઈ શેઠ
(૨) બળવંત પારેખ (૫) રઘુવીર ચૌધરી (પૂર્વ પ્રમુખ)
(૩) વિનોદ ભટ્ટ (પૂર્વ પ્રમુખ) (૬) નિરંજન ભગત (પૂર્વ પ્રમુખ)

૬. પૂર્વ પ્રમુખો : (૧) કુમારપાળ દેસાઈ (૪) નટવરલાલ પંડ્યા 'ઉશનસુ'
(૨) ધીરુભાઈ ઠાકર (૫) નારાયણ દેસાઈ
(૩) ધીરુભહેન પટેલ (૬) રાજેન્દ્ર શાહ

૭. સન્માન્ય સભ્યો :

૧. ચંદ્રકાંત શેઠ ૪. કુલીનચંદ્ર યાજ્ઞિક
૨. દુષ્યંત પંડ્યા ૫. નરોત્તમ પલાણ
૩. મોહનલાલ પટેલ

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના બંધારણ અનુસાર સાત સન્માન્ય સભ્યો હોય છે. તા. ૧-૧-૨૦૧૦થી અમલમાં આવનાર સભ્યો મુજબ હાલમાં પાંચ સન્માન્ય સભ્યો છે :

(૧) ચંદ્રકાંત શેઠ (૨) દુષ્યંત પંડ્યા (૩) મોહનલાલ પટેલ (૪) કુલીનચંદ્ર યાજ્ઞિક
(૫) નરોત્તમ પલાણ

ખાલી રહેલી બે જગ્યાઓ ભરવા માટે નામ સૂચવવા મધ્યસ્થ સમિતિના સભ્યોને વિનંતી છે.

વર્તમાન પ્રમુખ, સાહિત્ય પરિષદના વરાયેલા પ્રમુખ, અને એક પૂર્વ પ્રમુખ મળીને સૂચવાયેલાં નામોમાંથી બે સન્માન્ય સભ્યોની પસંદગી કરશે.

વહીવટી મંત્રી

□